

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Uit de suiker in de politiek: Het leven van de staatsman I.D. Fransen van de Putte (1822-1902)

Consten, P.J.J.

Citation

Consten, P. J. J. (2019, November 19). *Uit de suiker in de politiek: Het leven van de staatsman I.D. Fransen van de Putte (1822-1902)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/82483>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/82483>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/82483> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Consten, P.J.J.

Title: Uit de suiker in de politiek: Het leven van de staatsman I.D. Fransen van de Putte (1822-1902)

Issue Date: 2019-11-19

Uit de suiker in de politiek

Het leven van de staatsman I.D. Fransen van de Putte (1822-1902)

Uit de suiker in de politiek. Het leven van de staatsman I.D. Fransen van de
Putte (1822-1902)

Proefschrift

ter verkrijging van
de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden,
op gezag van Rector Magnificus prof.mr. C.J.J.M. Stolker, volgens besluit
van het College voor Promoties
te verdedigen op dinsdag 19 november 2019
klokke 16:15 uur

door

Paul Jozef Johannes Consten

geboren te Heerlen

in 1962

Promotores: Prof.dr H. te Velde
Prof.dr. J. de Jong (Rijksuniversiteit Groningen)

Promotiecommissie: Prof.dr. W. van den Doel
Prof.dr. D.J. Wolffram (Rijksuniversiteit Groningen)
Prof.dr. U. Bosma (Vrije Universiteit Amsterdam)
Dr. M. Janse
Dr. J. Turpijn (Universiteit van Amsterdam)

Inhoudsopgave

Inleiding	7
1 Op weg naar Indië	18
Jeugd in Goes	
Opleiding in Medemblik	
Als lichtmatroos ter koopvaardij	
Reis naar Batavia	
Engagement met Lucie	
2 In de suiker op Java (1849-1859)	38
Het bestuur onder het cultuurstelsel	
Een eigen suikercontract	
Een goed gevoel voor informele verhoudingen	
De ogen en oren van de ondernemer: de opzieners	
3 Naast de suiker ook in de tabak (1857-1862) en de politiek	66
Een tabakslicentie	
Het geweld van de natuur	
Denkbeelden over koloniale politiek en bestuur	
4 De startende politicus, zakenman en de persoon Fransen van de Putte	89
Terugkeer in patria	
Verhuizing naar Rotterdam en verder in zaken	
Op kuur	
Van de Puttes karakter	
5 De intrede in de Kamer	119
Lid van een kiesvereniging	
Viermaal is scheepsrecht	
Zijn maidenspeech	
Op weg naar het ministerschap	
6 Het eerste ministerschap (2 februari 1863-30 mei 1866)	138
Een voortvarende start	
7 Het generatieconflict	152
Het doctrinaire liberalisme	
De 'Thorbeckianen'	
De 'Puttianen'	

De ministerscrisis rond de invoering van het Indisch strafwetboek voor Europeanen
Van de Puttes uitstraling

8 De honderd dagen van Van de Putte 174

Verklaringen voor de val van het cultuurstelsel
Angst om het behoud van Indië
Kritiek op de cultuurwet
Het ontwerp in behandeling

9 Crisis 197

De aanloop naar de oorlog
De militaire expedities tegen Atjeh
Gedesavoueerd

10 Op koers naar rustiger vaarwater 212

De problematische partnerkeuze van kroonprins Willem
De laatste opdracht: een niet begonnen formatie
'Aan de overkant'

Slotbeschouwing 226

Zijn invloed op de politiek

Dankwoord 231

Bronnen en Literatuur 232

Summary 250

Curriculum vitae 252